

Nyhedsbrev nr. 3

Svend Gønge Komitéen

November 2007

Oplevelsescenter for Svend Poulsen?

Skal vi forsøge at få etableret et oplevelsescenter for Gøngenhøvdingen Svend Poulsen og hans tid i Lundby, det sted, hvor han boede siden 1661 og til sin død mellem 1680 og 90, og hvor han ligger begravet på kirkegården?

Det mener event-mageren

Tom Tolstoj, som nu er blevet medlem af Svend Gønge Komitéen. Tom Tolstoj er ekspert, når det drejer sig om reenactment, som er en form for historisk korrekt fremvisning af dragter og udstyr fra en bestemt historisk periode, men ikke kun fremvisning - også

opførelse af begivenheder, der fandt sted, lige fra stegning af et vildsvin til genopførelse af store slag.

Det er en form for professionel rollespil, dyrket af voksne som en - i øvrigt særdeles dyr - hobby.

Oplevelsescenteret vil også

kunne tiltrække børn og unge som rollespillere, mener Tom Tolstoj, som også mener, at centeret vil virke som en magnet på reenactere med speciale i 1600tallets svenskekrige.

- Det er vigtigt, at de kan komme til at optræde på det sted, hvor Poulsen er begravet!

Collet medlem af Svend Gønge Komitéen

Godsejer, kammerherre og hofjægmester Bernt Johan Collet med i komitéen.

Godsejer, kammerherre og hofjægmester Bernt Johan Collet, Lundbygård, er indtrådt som medlem af Svend Gønge Komitéen - endda med glæde, som han siger.

Antallet af medlemmer af komitéen er nærmest eksploderet på det seneste. Interessen for at være med til at fejre Gøngenhøvdingens 400 års fødselsdag er meget stor, og nu er medlemmerne begyndt at melde sig fra det meste af Syd-

sjælland.

Således er Turistchef Susanne Kürstein, Faxe, med som repræsentant for Turismesamarbejdet Møn-Sydsjælland, Mona og Heinz Hamann fra Faxe-Rønnede Lokalhistoriske Arkiv, Susanne og Allan H. Larsen, Gjøngegården, Præstø, Annelise Kristensen, Leif Nygaard og Jens Kruse, Sydsjællands Amatørteater, Jens Truelsen, Odd Fellow Foreningen Svend Gjønge, Faxe, Erik

Büchert, Vordingborg Udviklingsselskab og Tom Tolstoj, eventmager.

Vil du også være med i Svend Gønge Komitéen og dermed støtte den med moralsk eller praktisk opbakning, så sender man bare en e-mail til goenge@lundbyweb.dk

Næste møde i Svend Gønge Komitéen: **torsdag, den 1. november kl. 19.00** i Medborgerhuset Lundby, Banevej 4, 4750 Lundby

Svend Gønge Komitéen

Møllergaarden 3 4750 Lundby
Tlf. 6130 1004 goenge@lundbyweb.dk www.lundbyweb.dk

Medlemmer af Svend Gønge Komitéen primo oktober 2007:

Godsejer, kammerherre og hofjægmester **Bernt Johan Collet**,
Lundbygård info@collet.dk

Borgmester **Henrik Holmer**, Vordingborg Kommune
hho@vordingborg.dk

Borgmester **Anders Pettersson**, Osby Kommun
anders.pettersson@osby.se

Viceborgmester **Erland Nilsson**, Osby Kommun
erland.nilsson@osby.se

Lundby Menighedsråd
Kultur- og fritidschef chef **Pia Dahl**, Vordingborg Kommune
pida@vordingborg.dk

Kultur- og fritidschef i Osby Kommun **Tommy Johansson**
tommy.johansson@osby.se

Erik Büchert, udviklingschef i Vordingborg Udviklingsråd
eb@visitmoen.com

Susanne Kürstein, Turismenetværk Sjælland-Møn.
sk@visitfaxe.dk

Mona og Heinz Hamann, Faxe-Rønnede Lokalhistoriske Arkiv
lokalarkiv@faxekommune.dk

Overbibliotekar **Michael Gottfredsen**, Vordingborg Bibliotek
migo@vordingborg.dk

Skoleleder **Morten Mygind Jensen**, Svend Gønge-skolen,
Sværdborgvej 7, 4750 Lundby, tlf. 55363838

momj@vordingborg.dk

Irene Jonsson, Örkenedskolan i Lönsboda,
irene.jonsson@osby.se

Eskil Nilsson, Örkenedskolan i Lönsboda,
eskil.nilsson@osby.se

Susanne og Allan H. Larsen, Gjøngegården, Præstø,
gjoengegarden@gjoengegarden.dk

Jens Truelsen, Odd Fellow Foreningen Svend Gjønge,
Faxe, jensogvibeke@dlgnet.dk

Annelise Kristensen, Sydsjællands Kulturteater, phak@mail.dk

Leif Nygaard, Sydsjællands Kulturteater,
birgitte.nygaard@mail.dk

Jens Kruse, Sydsjællands Kulturteater,
agjenskruse@hotmail.com

Tom Tolstoj, Eventmager, tom_tolstoj@get2net.dk

Kultur- og fritidskonsulent **Bjarne Malmros Jensen**,
Vordingborg Kommune. bjje@vordingborg.dk

Museumsinspektør **Berit Christensen**, Køng Museer, Bygaden
27, Køng, 4750 Lundby, Tlf.: 5576 9455. koeng@museerne.dk

Marianne Rimmen Raasted, Vordingborg Lokalhistoriske
Arkiv, Kulturarkaden, Sydhavnsvej 6, 4760 Vordingborg, tlf.
5536 3817 marra@vordingborg.dk

Historiker og forfatter **Gitte Kjær**, Spangsvej 165, Udby, 4750
Lundby, tlf. 4976 1809, gitte@kjaer.nu

Ivan G. Becker-Larsen, Adelgade 136A, 4720 Præstø, tlf.
5599 1954.

Gunnar Stobbe, Store Røttingevej 5, 4733 Tappernøje, tlf.
5596 5210 gs@mangor-nagel.dk

Ebbe Hansen, Svinøvej 143, Svinø, 4750 Lundby, tlf. 2262
9377 ebbe143@hotmail.com

Aase Harrekilde-Petersen, Lundby Hovedgade 69, 4750
Lundby, 5576 6676 aase@harrekilde.dk

Margit Andersen, Nansensvej 3, 4750 Lundby, tlf. 5576 7236.

Peter Sten Hansen, Møllergaarden 3, 4750 Lundby, tlf. 6130
1004, peter@lundbyweb.dk

Faxe Bryggeri fremstillede Gjønge Bryg

En af Svend Gønge Komitéens aktive medlemmer mindes, at Faxe Bryggeri i tidernes morgen fremstillede Gjønge Bryg. Og som det fremgår af illustrationerne her ved siden af, er der noget om snakken. Imidlertid er redaktionen af Nyhedsbrevet ikke klar over, hvornår Faxe fremstillede denne "Very Strong Export Beer", så det ville vi jo være glade for at kunne få information om, måske fra nogle af vores forbindelser i Korallbyen. Vi

Gjønge Bryg på mail-adresse goenge@lundbyweb.dk modtager gerne nyt om Faxes

Lundby Menighedsråd har meldt sig ind i Svend Gønge Komitéen

Svend Gønge Komitéen har fået sit første "kollektive medlem", idet Lundby Menighedsråd på sit møde den 23. oktober besluttede sig for at melde sig ind i Svend Gønge Komitéen. Menighedsrådet, som "huser" Svend Poulsens jordiske rester, ønsker hermed at tilkendegive sin moralske

støtte til det store arbejde der gøres for at mindes snaphaneføreren Svend Poulsen. Vi skal gøre opmærksom på, at andre foreninger og institutioner har mulighed for at tilslutte sig komitéen på lignende vis. Det er ganske gratis at være medlem. Henvendelse til goenge@lundbyweb.dk.

Mange vil bidrage til festen

Leif Nygaard, Annelise Kristensen og Jens Kruse fra Sydsjællands Kulturteater og Susanne og Allan H. Larsen, Gjøngegården i Præstø.

Det var et spændende møde, var de fleste enige om, da Svend Gønge Komitéen mandag den 1. oktober havde inviteret til dialogmøde om Svend Poulsen-aktiviteter.

Det var nemlig folk fra andre organisationer og foreninger, som havde tilbudt at medvirke i fejringen af Poulsens runde dag. Med på mødet var repræ-

sentanter for Gjøngegården i Præstø, Odd Fellow Foreningen Svend Gjønge i Faxe, Faxe-Rønnede Lokalhistoriske Arkiv, Sydsjællands Kulturteater, Faxe Turistbureau, Vordingborg Udviklingselskab, eventmager Tom Tolstoj samt to repræsentanter for Svend Gønge Komitéen. Formålet med mødet var at drøfte, om

der kunne etableres et samarbejde mellem Svend Gønge Komitéens planlagte aktiviteter og de aktiviteter andre havde lyst til at lave.

Det blev et møde, hvor det viste sig, at der var stor interesse for at samarbejde og udvikle idéer. Og det endte med, at samtlige deltagere i mødet meldte sig ind i Svend

Gønge Komitéen og kontakten bliver udbygget i tiden fremover.

Spændende var det at høre, at Gjøngegården er parat til at optræde næsten hvornår og hvor, der er behov for det. Dette festlige islæt vil klæde ethvert arrangement, især et arrangement, der handler om Gøngenhøvdingen.

Sydsjællands Kulturteater fortalte om deres tanker om at lave en genopsætning af deres friluftsspil om Gøngenhøvdingen, som blev opført første gang i 1991.

Faxe-Rønnede Lokalhistoriske Arkiv berettede om et forskningsprojekt omkring en af Svend Poulsens snaphaner, Anders Hugger, og Odd Fellow Foreningen i Faxe fortalte om muligheden for at bidrage med revy og sang.

Endelig fortalte eventmager Tom Tolstoj om sine ideer om et oplevelsescenter for snaphanetiden i Lundby, befolket med reenactere og rollespillere.

- Det er jo fantastisk, hvis man kan opføre dagligscener på det sted, hvor Gøngenhøvdingen levede sine sidste år og hvor han ligger begravet. Det vil inspirere enhver rollespiller og reenacter, sagde Tom Tolstoj. Reenactment er opførelse af historiske scener af mennesker, der klædt og udstyret som folk var dengang. Det er en hobby, som folk bruger mange penge på, men de sætter en ære i at optræde så historisk korrekt som muligt. Alle blev meget inspirerede af dette gode dialogmøde.

Gunnar Stobbe, Svend Gønge Komitéen, Kim Dejbjerg, Vordingborg Udviklingselskab, Susanne Kürstein, Faxe Turistbureau og Heinz og Mona Hamann, Faxe-Rønnede Lokalarkiv.

Tom Tolstoj, eventmager og reenacter, samt Jens Truelssen fra Odd Fellow Foreningen i Faxe.

Ligger der svenske soldater og heste på bunden af Snesere Sø?

Ligger der den dag i dag rester af svenske soldater og heste på bunden af Snesere Sø? Er der noget om sagnet om, at Svend Poulsen lokkede en deling svenske soldater over isen ved selv at ride foran, hvorefter de tunge svenske soldater gik igennem isen og druknede alle mand?

Det satte medlem af Svend Gønge Komitéen Ivan G. Becker-Larsen sig for at undersøge for en halv snes år siden.

Den 5. juni foretog dykkere fra Køge Dykkerklub en rekognoscerende dykning i Snesere Sø. Største dybde var 2½-3 meter, men der kan sagtens være dybere steder. Søens vandspejl skal være sænket ca. 1 meter i 1930'erne. Sigtbarheden nær bunden var højst en meter, og der var en del muslinger. Overalt synes der at være minimum 1½ meter mudder, hvilket en metaldektektor ikke kan trænge igen-

nem. Derfor er videre eftersøgning opgivet.

- Min vurderinger er dog stadig, skriver Ivan G. Becker-Larsen, at der er 80 procent chance for, at begivenheden overhovedet har fundet sted. Skræller man de forgangne 300 års folkekomediefernis af, om at Svend Poulsen (SP) havde forklædt sig som gammel kone for at lokke svenskerne på glatis og derefter beregnet, at de ville gå igennem isen, bliver der følgende tilbage:

Det er historisk, at SP foretog en aktion mod Snesere Præstegård, hvor præsten var værnemager. Han kendte altså egnen! Som god partisan har han på sin færden gennem landet hele tiden mærket sig mulige flugtveje, hvis han en dag skulle få brug for dem. En af dem kan have gået ned over den slagte sø, der var plan og jævn. Vejene har været om ikke ryddede i vor forstand, så

dog fremkommelige med sammentrampet sne. Lidt nødvendig færdsel må der selv i krigens tid have været mellem byerne, om ikke af andre så af fjenden.

Ifølge Videnskabernes Selskabs kort fra 1770 eksisterede Snesere-Tappernøje-vejen ikke dengang, men den nuværende vej Snesere-Brøderup, der går tæt nord om søen, var der formentlig. At ride uden for vejene gennem terrænet om vinteren er trættende for en hest, så SP har sikkert benyttet vejene, når der ikke var fare på færde. SP kan på Snesere-Brøderupvejen være blevet erkendt af en fjendtlig rytterpatrulje og har så taget flugtvejen ned over søen for hurtigst muligt at komme udenfor skudvidde. Fra søens nordvestlige kant, hvor vejen går tættest ved søen - på kortet fra 1802 er der vist en markvej ned til søen - kan han have søgt mod den sydøstlige bred,

hvor sivkanten på samme kort synes forholdsvis smal og lettere passabel. Under forfølgelsen har den fjendtlige rytterpatrulje redet for tæt på hinanden og er gået gennem isen, men dette har været en ren tillægsgevinst for SP og kan på ingen måde være planlagt som overleveringen vil have det. Hvordan skulle det også kunne være det? Men dette, at svenskerne gik gennem isen, som overleveringen beretter, gør det for mig overvejende sandsynligt, at den i sig selv helt ubetydelige hændelse virkelig har fundet sted og er blevet husket. Ellers havde der jo ikke været noget at berette.

Med lidt fantasi kan man se et par af de lokale beboere som øjenvidner - og senere berettere om episoden - i sikker afstand godte sig over plageåndernes dødskamp i vågen.

Fortsættes i næste nyhedsbrev